

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MEDICINOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO
NR. I-1555 2, 3 IR 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – MP
įstatymo projektas), LIETUVOS RESPUBLIKOS ODONTOLOGIJOS PRAKTIKOS
ĮSTATYMO NR. I-1246 2, 3 IR 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – OP įstatymo projektas) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ
ĮSTATYMO NR. XI-242 82 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – MS įstatymo projektas)
(Nr. TAP-18-868; TAIS Nr. 18-4171(2))**

2018-06-14 Nr. NV-1541

Vilnius

Įvertinę Įstatymų projektų atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Vyriausybė 2017 m. rugpjūčio 16 d. nutarimu Nr. 682 yra pateikusi Seimui Odontologijos praktikos įstatymo Nr. I-1246 pakeitimo įstatymo, Odontologų rūmų įstatymo Nr. IX-1929 3, 4, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 1 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo XIII-198 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus. Remiantis 2017 m. gruodžio 19 d. Seimo rytinio posėdžio protokolu Nr. SPP-134 pirmieji trys įstatymų projektai buvo grąžinti Vyriausybei tobulinti. Be kita ko, Vyriausybė 2018 m. vasario 12 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ siūlė Seimui įtraukti į Seimo pavasario sesijos darbų programą ir minėtus įstatymų projektus. Odontologijos praktikos įstatymo Nr. I-1246 pakeitimo įstatymo projekte, be kitų siūlomų teisinio reguliavimo pakeitimų, turėjo būti nustatyti ir gydytojų odontologų rezidentų pareiginės algos dydžiai. Šiuo konkrečiu atveju, teikiamas OP įstatymo projektas įgyvendina pastarąjį Vyriausybės siūlymą, tačiau kartu siūlo įtvirtinti pakopinių kompetencijų gydytojams odontologams rezidentams suteikimą, tačiau nesiūlo Odontologijos praktikos įstatymo dėstyti nauja redakcija, kaip yra numatyta Seimo pavasario sesijos darbų programoje, nesiekiant kartu keisti ir su licencijavimu susijusias nuostatas, kas buvo planuota, vertinant Seimo pavasario sesijos darbų programos nuostatas, ir pan.

Atsižvelgiant į tai, siūlytume įvertinti teisėkūros ekonomiškumo kontekste, ar visgi tikslinga Vyriausybei teikti to pačio įstatymo pakeitimus Seimui atskirais paketais (Vyriausybės nutarimais), sprendžiant atskiras atitinkamo teisinio reguliavimo problemas, o ne vertinant atitinkamus visuomeninius teisinius santykius kompleksiskai, kartu atkreipiant dėmesį į Vyriausybės pozicijos dėl atitinkamų teisinių santykių reguliavimo nuoseklumą (šiuo atveju nėra aišku, ar Vyriausybė visgi teiks Odontologijos praktikos įstatymo Nr. I-1246 pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) bei su juo susijusių įstatymų pakeitimus Seimui).

2. Pastebėtina, kad Vyriausybė 2017 m. rugpjūčio 16 d. nutarimu Nr. 682 teikdama Odontologijos praktikos įstatymo Nr.I-1246 pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) kaip lydimąjį įstatymo pakeitimo įstatymo projektą teikė ir Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr.XIII-198 pakeitimo įstatymo projektą. Pastebėtina, kad vertinant pastarojo įstatymo taikymo sritį ir MP įstatymo projekto, OP įstatymo projektą lieka neaiškus santykis dėl gydytojų rezidentų ir gydytojų odontologų rezidentų pareiginės algos apskaičiavimo, kadangi Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo numatytoms išimtims, kokioms subjektų grupėms minėtas įstatymas netaikomas, gydytojai rezidentai ir gydytojai odontologai rezidentai nepriskiriami, o tai suponuoja minėto įstatymo taikymą ir nurodytai asmenų kategorijai, akcentuojant, kad perspektyvoje, vertinant teisinio reguliavimo nuostatas (MP įstatymo projekto 1 str. 8 dalis ir OP įstatymo projekto 1 str. 6 dalis), rezidentūros bazė galėtų būti ir biudžetinė įstaiga.

Atsižvelgiant į tai, kad Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo pakeitimo Nr.XIII-198 pakeitimo įstatymo projektas (žr. Nr. XIII-1051) Vyriausybės buvo pateiktas Seimui, ir remiantis 2017 m. gruodžio 19 d. Seimo rytinio posėdžio protokolu Nr. SPP-134 nebuvo grąžintas tobulinti Vyriausybei, su įstatymų projektais teikiamame aiškinamajame rašte turėtų būti akcentuotas poreikis kartu svarstyti Seime ir minėtą jau Vyriausybės pateiktą Seimui įstatymo pakeitimo įstatymo projektą.

3. Kartu siūlytume atkreipti dėmesį, ar visgi tikslinga tas pačias, analogiško turinio sąvokas apibrėžti dvejuose įstatymuose. Šiuo konkrečiu atveju siūlytume įvertinti sąvoką „rezidentūros bazė“, „pakopinių kompetencijų patvirtinimo pažymėjimas“ ir kt., įtvirtintas tiek MP įstatymo projekte, tiek OP įstatymo projekte (kai kurios iš jų įtvirtintos ir galiojančiose minėtų įstatymų redakcijose).

MP įstatymo projekte ir OP įstatymo projekte nevienodai vartojama formuluotė „*pakopinių kompetencijų patvirtinimo pažymėjimas*“ ir „*pakopinės kompetencijos patvirtinimo pažymėjimas*“, būtina suvienodinti. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad projektuose siūloma nauja sąvoka „pakopinių kompetencijų patvirtinimo pažymėjimas“ nėra aprobuota Terminų banko.

4. OP įstatymo projekte ir MP įstatymo projekte neatskleidus *jaunesniojo ir vyresnio gydytojo (odontologo) rezidento* turinio esmės lieka neapibrėžtas pakopinio kompetencijų patvirtinimo pažymėjimo reikšmė atlyginimo dydžio pokyčiui, nes įstatymų projektuose minėtų sąvokų turinys nėra susiejamas su pakopinių kompetencijų patvirtinančių pažymėjimų įgijimu. Šis aspektas pateikiamas ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto teikiamose pastabose.

5. Odontologijos praktikos įstatymo 2 str. 9 dalyje nustatyta, kad odontologijos praktikos licencija, tai dokumentas, patvirtinantis odontologo teisę verstis atitinkama odontologijos praktika. Minėto įstatymo 4 str. 1 dalyje įtvirtinta, kad *verstis odontologijos praktika* Lietuvos Respublikoje turi teisę odontologas, *turintis* šio Įstatymo nustatyta tvarka *išduotą galiojančią licenciją*. OP

įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Odontologijos praktikos įstatymo 2 str. 6 dalyje siūloma nustatyti, kad *gydytojas odontologas rezidentas <...> savarankiškai verčiasi odontologijos praktika pagal odontologijos rezidentūroje įgytas kompetencijas, kurias patvirtina jam išduotas Pakopinių kompetencijų patvirtinimo pažymėjimas*. Šiuo konkrečiu atveju sistemiškai siūlytume įvertinti, kokiais atvejais, t.y. koks dokumentas suteikia teisę verstis odontologijos praktika, siūlant keisti ir kitus Odontologijos praktikos įstatymo straipsnius (pvz., 1 str. 2 dalį ir t.t.). Taip pat sistemiškai turėtų būti peržiūrėtos Odontologijos praktikos įstatymo nuostatos dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktikos licencijų registro, kuriame kaupiami, saugojami, sisteminami duomenys ir dokumentai *apie licencijų* išdavimą ar neišdavimą, jų galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir licencijos galiojimo panaikinimą (Odontologijos praktikos įstatymo 2 str. 11 d.). Analogiška pastaba taikytina ir MP įstatymo projekto nuostatoms.

6. Atkreiptinas dėmesys, kad galiojančiame Odontologijos praktikos įstatyme formuluotė „odontologijos praktikos specializacija“ (žr. OP įstatymo projekto 1 str. 4 dalis) nevartojama, todėl jos turinys nėra aiškus OP įstatymo projekto kontekste.

7. OP įstatymo projekte ir MP įstatymo projekte vartojamos formuluotės „bazinis darbo užmokestis (mėnesinė alga)“, „bazinio darbo užmokesčio (mėnesinės algos) koeficientas“ derintinos su Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 5 str. 1 d. 1 punkte bei 7 str. 1 dalyje vartojamomis formuluotėmis - „pareiginė alga“ ir „pareiginės algos koeficientas“. Be kita ko, formuluotės „bazinis“ vartojamas suponuoja, jog turėtų ir kita darbo užmokesčio dalis, nustatyta įstatyme.

8. MP įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Medicinos praktikos įstatymo 2 st. 14 dalyje apibrėžiant *medicinos studijų* sąvoką įtvirtinama alternatyva, kas laikoma medicinos studijomis, tačiau vertinant vieną iš alternatyvų – medicinos studijos tai ne trumpesnės kaip 6 metų studijos, nėra aišku, kokios dar papildomos sąlygos keliamos šiai alternatyvai, todėl turėtų būti tikslinama nuostatos formuluotė kalbiniu aspektu.

9. MP įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Medicinos praktikos įstatymo 3 str. 4 dalyje nustatoma, kad medicinos rezidentūros ir studijų programų vykdymo reikalavimus bei priežiūros tvarką nustato Vyriausybė. Tai yra nauja nuostata (lyginant su šiuo metu galiojančiu reglamentavimu), o aiškinamajame rašte nėra pagrįsta, kas minėtoje tvarkoje būtų reglamentuota, bei, ar būtina, kad siūlomą teisės aktą tvirtintų Vyriausybė. Taipogi aiškinamojo rašto 11 punkte nėra nurodyta, kad toks teisės aktas turėtų būti priimtas Vyriausybės.

Be kita ko, pastebėtina, kad medicinos rezidentūra taipogi yra studijos, vertinant Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Medicinos praktikos įstatymo 2 str. 13 dalies kontekste, todėl siūlomos Vyriausybei tvirtinti tvarkos formuluotė nėra tiksli. Šios pastabos kontekste turėtų būti peržiūrėta ir analogiškos OP įstatymo projekto nuostatos.

10. Atkreiptinas dėmesys, kad MP įstatymo projekte daugelyje nuostatų vartojama formuluo­ tė „kompetencija“, tačiau tokios formuluo­ tės vartojamas ne visais atvejais atitinka Švietimo įstatyme atskleistą pastarosios sąvokos turinį (žr. Švietimo įstatymo 2 str. 7 dalis), tam tikrais atvejais, mūsų nuomone, turima omenyje sąvoka „kvalifikacija“, vertinant jos apibrėžtį, nustatytą Švietimo įstatymo 2 str. 8 dalyje. Šios pastabos kontekste siūlytume įvertinti MP įstatymo projekto 1 straipsniu pildomo Medicinos praktikos įstatymo 2 str. 14¹ dalį, MP įstatymo projekto 3 straipsniu keičiamo Medicinos praktikos įstatymo 4 str. 4 dalį bei kitas nuostatas. Pastaba taikytina ir OP įstatymo projektui.

11. Abejojame MS įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Mokslo ir studijų įstatymo 82 str. 1 dalies, nustatančios, kad *stipendijos ar kita parama nemokama gydytojams rezidentams ir gydytojams odontologams rezidentams, dirbantiems rezidentūros bazėje*, pagrįstumu, ypatingai vertinant šios nuostatos santykį su Mokslo ir studijų įstatymo 82 str. 11 dalimi, kuri suteikia aukštųjų mokyklų studentams teisę gauti ir kitą juridinių asmenų, kitų organizacijų, jų padalinių, fizinių asmenų paramą. Šiuo konkrečiu atveju gydytojams rezidentams ir gydytojams odontologams rezidentams siūlomas teisinis reguliavimas tokią galimybę eliminuoja. Siūlytume įvertinti pateiktą pastebėjimą, atitinkamai tikslinti MS įstatymo projektą arba siūlomą ribojimą gydytojams rezidentams ir gydytojams odontologams rezidentams pagrįsti aiškinamajame rašte. Jei ši nuostata liktų, sistemiškai vertinant visą Mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnį, ji turėtų būti dėstoma ne šio straipsnio 1 dalyje, o kaip atskira (pvz., paskutinė) straipsnio dalis.

12. MS įstatymo projekto ir OP įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta taisyklė, kad pakopinės kompetencijos patvirtinimo pažymėjimai išduodami ir asmenims, kurių studijos prasidėjo iki šio įstatymo įsigaliojimo, jei šių asmenų rezidentūros studijos atitinka minėto pažymėjimo išdavimo reikalavimus. Atkreiptinas dėmesys, kad nei iš projektų nuostatų, nei iš aiškinamojo rašto nėra aišku, nei kokie tai reikalavimai, bei kas juos nustato. Todėl siūlome arba atitinkamai tikslinti projektus arba atitinkamai pildyti aiškinamąjį raštą.

13. Atsižvelgiant į tai, kad teikiamais įstatymų projektais gydytojų odontologų rezidentų ir gydytojų rezidentų bazinio darbo užmokesčio koeficientai didinami lyginant su nustatytaisiais Vyriausybės 2003 m. spalio 31 d. nutarime Nr. 1359 „Dėl gydytojų rengimo“ ir Vyriausybės 2003 m. spalio 31 d. nutarime Nr. 1360 „Dėl gydytojų odontologų rengimo“, siūlytume, siekiant Vyriausybės pozicijos atitinkamu klausimu aiškumo ir pagrįstumo, nurodytų subjektų siūlomo darbo užmokesčio skaičiavimus, jų pokytį, lyginant su dabar nustatytaisiais, pateikti aiškinamajame rašte.

Teisės grupės patarėja

Gerda Štaraitė-Barsulienė

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Daiva Gubistienė

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lrv.lt